

Geachte heer/mevrouw,

Onderstaand bericht lijkt me een goed voorbeeld voor Etten-Leur.

Tijdens de afbraak van de gebouwen van Tomado zijn helaas ook de tuinen rondom de fabriek, die werden ontworpen door tuinarchitect Mien Ruys, gesloopt.

Dat het ook anders kan kunt u hieronder lezen.

Hopelijk is dit het begin van een groener 2025!

Met vriendelijke groet,

René Mathot

Onderwerp: Eerste concrete resultaten van onze inspanningen

Beste René–

Vergroenen in deze tijd: gewoon je nek durven uitsteken

Het valt mij niet altijd mee om niet in somberheid te vervallen bij al het leed dat mensen elkaar en de wereld aandoen. En vervolgens gefocust te blijven op zo'n project als De Groene Sprong of al die andere mooie projecten, die er gelukkig nog zijn. Maar het zijn de lichtpuntjes, hoe nietig ook, die nodig zijn als tegenkracht. Ik hoop dat jullie dat ook zo ervaren! En met z'n allen onze nek durven uit te steken.

In deze laatste nieuwsbrief van dit jaar aandacht voor onze vergroeningsvoorstellen voor een van de bedrijven op bedrijventerrein De Kwinkweerd in Lochem.

En natuurlijk aandacht voor de wijze waarop we de samenwerking tussen alle groene initiatieven in het Lochemse #PROJECT 15x15 aan het vormgeven zijn.

Verder een stand van zaken met betrekking tot de We Doen Het Samen coalitie.

En tot slot een oproep om mee te denken in het over de streep trekken van vermogensbeheerders om te investeren in de transitie van de landbouw en daarmee het redden van de Nederlandse biodiversiteit.

Een goede en vreedzame kersttijd, mede namens mijn collega bestuursleden!

Franke Remerie, voorzitter bestuur

Ontwerp voor het vergroenen van een bedrijf

De meeste bedrijventerreinen in Nederland kenmerken zich door een functionele inrichting, louter gericht op de core business van de daar gevestigde bedrijven. Gevolg is dat het een aaneenschakeling is van asfalt, beton, bedrijfsunits, weg- en parkeerinfrastructuur. Niet echt een omgeving die inspireert of waar je op een bankje zou willen gaan zitten. Dat is in meerdere opzichten een gemiste kans, want een groene inrichting kan juist hier een impuls geven aan de biodiversiteit. En die inrichting kan werknemers stimuleren in de middagpauze een gezond en aantrekkelijk rondje te

wandelen. Op nieuw aan te leggen bedrijventerreinen zie je hier nu aandacht voor ontstaan, maar hoe zit het met bestaande bedrijventerreinen?

De Kwinkweerd in Lochem is zo'n bestaand terrein: functioneel, maar dood. Reden voor De Groene Sprong om te kijken of we hier een impuls voor vergroening kunnen bewerkstelligen.

We kwamen in contact met de biologische veevoederhandel Reudink. Een bedrijf dat duurzaamheid propageert, maar waar je dat niet terugziet in de inrichting van hun bedrijfsterrein. Men realiseert zich dat, maar het is in de praktijk ook een onderwerp dat makkelijk blijft liggen.

Reden voor ons om aan te bieden met ideeën en voorstellen te komen. In de stromende regen maakten we foto's van de huidige inrichting, om zo een beeld te krijgen van de kansen en beperkingen. Het mooie van zo'n bedrijventerrein is dat, ondanks de enorme "verstening", er toch heel veel mogelijkheden zijn om restruimtes slim te gebruiken: zet klimmers als [kamperfoelie](#) tegen een bestaand hekwerk en creëer zo met weinig kosten en een minimaal ruimtebeslag, een groene en bloeiende wand.

Meest dominante element op het terrein van Reudink is de 45 meter hoge silo voor de opslag en verwerking van de diverse veevoederbestanddelen. We hebben gekeken wat de mogelijkheden zijn om tegen een of meerdere van de wanden iets te doen met klimmers. Die zijn er en door de omvang van de silo zou het ook een element zijn, met een enorme uitstraling, maar.....realisatie is kostbaar (enkele tonnen)

Een kale wand van een loods,
geschikt voor verwildering met klimop

Alle 15 voorstellen/ideeën hebben we in een 3D ontwerpprogramma gezet, dat we bij onze presentatie medio januari gaan gebruiken (zie ook de foto in de kop van deze nieuwsbrief). En dan maar eens kijken of we tot realisatie over kunnen gaan. En daarna? Met andere bedrijven op de Kwinkweerd in gesprek gaan om het voorbeeld van Reudink te gaan volgen.

Samenwerking: Creatieve sessie om samenhang helder te krijgen

Na de startbijeenkomst op 7 oktober organiseerden we op 11 November een vervolg voor de initiatieven die meer van elkaar wilden weten. Op die bijeenkomst in Almen spraken de aanwezigen het volgende met elkaar af: *“we willen de krachten bundelen door de communicatie samen te voegen en een gezamenlijk beeld en verhaal te maken waarbij ieder initiatief zijn eigen identiteit behoudt. Dit gezamenlijke verhaal wordt verteld aan ieders achterban om zo een groter netwerk te creëren.”*

Om dat beeld inhoud te geven organiseerden we op 11 december een ontwerpssessie. Onder leiding van Kasper Spormann (een ontwerper en docent aan het Saxion in Deventer) werd in een aantal creatieve stappen de input opgehaald voor het

gezamenlijke beeld. Deze co-creatie is een vorm van samenwerking, waarbij alle deelnemers invloed hebben op het proces en het resultaat van dit proces.

Illustrator Dorien Wagenaar was ook aanwezig tijdens deze co-creatie sessie. Dorien gaat op basis van alle input uit de sessie de illustratie maken.

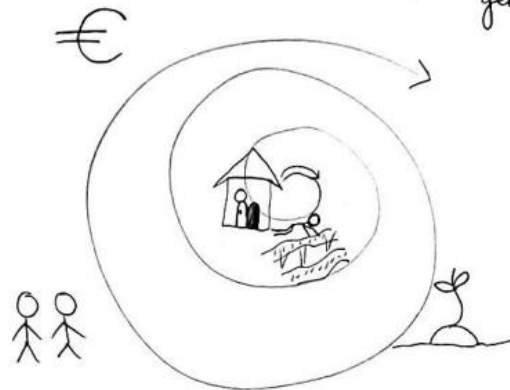
Met dank aan de aanwezigen voor hun creatieve input: Eline Schuttinga (Duurzaam Lochem Oost), Mart Jansen (Grootouders voor het klimaat), Ria Markvoort (Erve Vennekotte), Ineke Bod (LochemGroen!), Ingrid Kerkvliet (Natuur en Milieu Gelderland), José Botman (Natuur en Milieu Gelderland), Dorien Wagenaar (illustrator), Kasper Spormann (Wilde Weide Wonen Harfsen), Linda Commandeur (Innovatie Coöperatie), Felicia Slettenhaar ('t Gagel), Maaïke Boschloo-Koning (Kampeerboerderij De Baankreis Almen), Franke Remerie (De Groene Sprong), Winny van Buuren (Landgoed Velhorst/ De Groene Sprong).

Eind januari 2025 wordt een volgende bijeenkomst door De Groene Sprong georganiseerd waar we de illustraties, die Dorien gaat maken op basis van alle input, presenteren en samen de vervolgacties vaststellen voor ons gemeenschappelijke verhaal en het uitbreiden van het netwerk.

Hieronder een voorbeeld van de wijze waarop de deelnemers bezig zijn geweest:

essentie eigen project

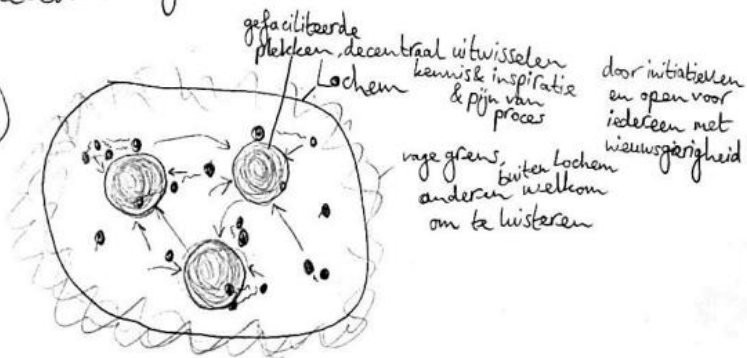
nieuw verhaal over de rol van de mens
in het landschap
wederkerigheid
alternatieve vormen van eigendom/eigenaarschap
betrokkenheid
verbondenheid met een plek
en het leven daar
een nieuw model voor de landbouw
de potentie van een
gebied ontdekken en samen
vergroten

collectieve identiteit?
onderdelen &
thema's

- doen vanuit je eigen context
- relatie met de gemeente, andere overheden en burgers
- plek om elkaar te ontmoeten en het gesprek te voeren over de inrichting van ons landschap
- de lokale gemeenschap uitnodigen om te bekijken wat er mogelijk is om sociale en ecologische waarde te creëren

visie
identiteit

Project We Doen Het Samen (WDHS)

Wat is WDHS? De Groene Sprong gelooft in de kracht en creativiteit van burgerinitiatieven. Daarom zijn we kernpartner geworden van de We-Doen-Het-Samen Coalitie. Deze coalitie bestaat uit organisaties die lokale gemeenschappen in allerlei vormen vertegenwoordigen zoals bewonersinitiatieven, lokale fondsen en energiecoöperaties. WDHS droomt over een maatschappij waarin burgerinitiatieven actief eigenaarschap en zeggenschap nemen en krijgen.

We zijn eruit! De afgelopen maanden hebben we als onderdeel van de We Doen Het Samen coalitie met elkaar afgesproken wat we de komende 2 jaar gaan doen om lokale gemeenschappen te versterken. Actie richten we op:

1. Het sociale weefsel in Nederland laten zien en laten groeien: laten zien hoeveel mensen bijdragen aan hun gemeenschap en actief zijn in hun leefomgeving;
2. Anders doen in de praktijk: nog beter met elkaar samenwerken en initiatieven financieel sterker maken;
3. Slimmer verbinden: Door het verbeteren van het ontsluiten van kennis beter aansluiten bij de behoefte van lokale initiatieven en bewonerscollectieven.

Het is mooi om elkaar te vinden en te versterken en al helemaal om samen groots te dromen en in actie te komen. Partners WDHS coalitie:

[Nederland Zorgt Voor Elkaar \(NLZVE\)](#) [Katalys LVKK Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen](#) [LSA bewoners Vereniging NOV](#) [Constitutie voor de Commons](#) [Ella Vogelaar](#) [Academie voor Gemeenschapskracht](#) [De Groene Sprong](#) [Teun Gautier](#) [Floor Ziegler](#) [Huis van Actief Burgerschap](#)

Denk mee: hoe plak je slim een financieel prijskaartje op natuurgrond?

Op 3 december hadden we een gesprek met verzekeraar en vermogensbeheerder [Klaverblad in Zoetermeer](#). Het gesprek was bedoeld om inzicht te krijgen in elkaars activiteiten, waar van onze kant de interesse natuurlijk ook uitging of zij in zijn voor investeringen in de landbouwtransitie. Die interesse is er (en niet alleen bij hun, maar ook bij andere vermogensbeheerders). Het voorbehoud zit hem in de vraag hoe je gezondere grond of een toename van de biodiversiteit vertaalt in een economische meerwaarde.

Met andere woorden: Als bomen alleen financiële waarde hebben zodra ze gekapt en verwerkt zijn, gaat er iets heel erg mis in de wereld. De financiële sector slaagt er maar niet in om op een goede manier een prijskaartje te hangen aan natuur in bredere zin - en aan het Nederlands landschap in het bijzonder.

Zijn er nieuwe (boekhoud)regels nodig om daar verandering in te brengen? Of heb jij een idee hoe *De Groene Sprong* pensioenfondsen en andere grondbeleggers in beweging kan krijgen?

Aan de hand van jullie inzichten gaan we verdere gesprekken aanknopen met institutionele investeerders, als opstap naar de zesde maatregel van De Groene Sprong: een nationaal grondfonds, gefinancierd en bestuurd vanuit de Nederlandse pensioenfondsen.

Deel jouw inzichten en ideeën en stuur mail naar info@degroenesprong.nl

Wat wil De Groene Sprong?

1. *Grondeigenaren zetten zich (verplicht) in om tenminste 30% van hun grondoppervlakte groen in te richten.*
2. *Samen met de waterschappen realiseren we langs een deel van de watergangen een groene zone, die tevens een functie krijgt voor stille beweegrecreatie (wandelen, joggen, onverhard fietsen en ruitersport).*
3. *Boeren maken een omslag naar biologisch of natuur inclusief boeren.*
4. *Om die boeren te ondersteunen krijgen ze de mogelijkheid om op hun erf 1 of meerdere huurwoningen te realiseren.*
5. *Het eten van gezonde voeding gaat ondersteund worden, zodat er een groeiende afzetmarkt is voor boeren die hun bedrijf omvormen.*
6. *Financiële instellingen zoals pensioenfondsen gaan landbouwgrond opkopen en dat langjarig om niet beschikbaar stellen aan boeren die de stap naar biologisch of natuur inclusief maken of gemaakt hebben.*

Support

Het is de financiële support van donateurs die ons de mogelijkheid verschaft dit belangrijke werk te doen.

Voor elk 15x15 kilometer-gebied willen we een werkbudget van €50.000 bijeen krijgen, €150.000 in totaal. Help jij ons?

Geen enkele donatie is te klein of te groot.

Namens het bestuur van De Groene Sprong,

Franke Remerie, voorzitter

**DONEER
NU**

**Stichting De Groene Sprong
Nederland**

Warnsveld

Wil je onze nieuwsbrief niet langer ontvangen? Schrijf je hieronder uit.

[Unsubscribe](#)

